

- [Facebook](#)
- [Twitter](#)
- [RSS Feed](#)

Søg på en bog

Search

- [Anmeldelser »](#)
- [Artikler »](#)
- [Podcasts »](#)

Nyhedsbrev:

Email

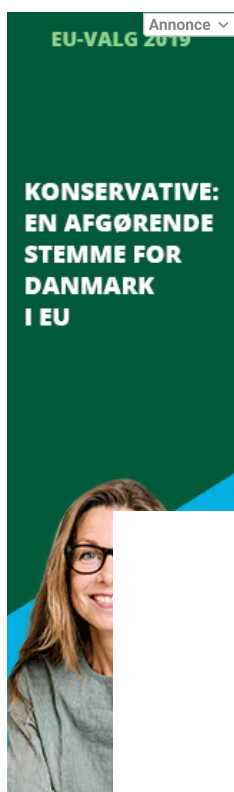
Tilmeld!

- [Om LitteraturNu](#)
- [Redaktion & Skribenter](#)
- [Kontakt](#)

Copyright 2015 · LitteraturNu · All Rights Reserved

»

Synes godt om 5 personer synes godt om dette. [Opret en profil](#) for at se, hvad dine venner synes godt om.

Af [Oskar Sjøgren](#) | 30. april 2019

Kunstens og forelskelsens trældom – Franziska Hoppe DOCX

Præmissen for Hoppes roman er den banale betragtning af at forelskelsen er noget, der overtager den forelskedes blik. Her bliver det besatte blik taget

seriøst og foldet nysgerrigt ud i et kunstfyldt Berlinerrum.

En del af den udslettelse, en ulykkelig forelskelse fører med sig, består i en istå sættelse af tiden: Følelsen af at være faldet af det tog, der kører på det primære spor, ned i en rille, fra hvilken man fornemmer, men ikke rigtig ser verden oven over bevæge sig videre.

At man er sig fuldstændig bevidst, at jo længere tid der går, desto mere skygger ens længsel for den egentlige, savnede person og udhuler dem, gør dem til et idealiseret fantasme, og mens man diskuterer dette med endnu en ven på et værtshus, bliver det provokerende indlysende, at intet af det ens hjerne kan hoste op med, bringer én en millimeter tættere på en forløsning.

I DOCX, debutromanen fra Franziska Hoppe, finder forelskelsen sted, ikke som fortællingens klimaks, men som forspil, i prologen, følelsernes ground zero, hvor hovedpersonen, Franziska, til en fest møder og næsten med det samme forelsker sig i X. Følelserne er ikke gengældte, og i forsøget på at flygte fra sin apatiske stilstand flytter Franziska til Berlin, københavnernkunstnerens yndlingseksil, som Paris var det for amerikanske forfattere i første halvdel af sidste århundrede. Den betragtning er, naturligvis, i sig selv en kliché, men klichéer er i en hvis forstand det stof, både handlingen og temaerne i bogen er gjort af.

Mens hun forsøger at skrive sig ud på den anden side af forelskelsen, bevæger fortælleren sig gennem det alt for velkendte repetoire af Berlinerrum: Galleriet, alléen, museet, caféen (ikke tilfældigt, at det franske tryk i alle fire ord, apostroffen, der ligger som en lille medvind over eerne, markerer en luftighed, der typisk forbindes med kunstrummets frankofili). Det klichétunge landskab taler sit eget tydelige sprog: Vi har alle, eller kunne alle have været, den person i engangskameraets søger, på brostene i modlys. På samme måde i den forelskede tilstand. I et af bogens kapitler, i et mørklagt rum til en performance, kysser fortælleren med en fremmed i en ansigtsløs udveksling, som en understregning af pointen.

Det hele tegnes op med indlysende klarhed – træerne på alléen, graffitiens farver, museumsbutikkens postkort og kopismykker. Men bogens anliggende er ikke så meget rummene, eller hvad der foregår i dem, som de tankemæssige ekskursioner om kunst, de danner bagtæppe for. Begyndelsen på hvert kapitel markeres med et tryk af et kunstværk, og i tandem med disse danner tankerne om *Frankenstein*, busten af Nefertiti, Dürers *Draughtsman Drawing a Recumbent Woman*, Anne Collier, og Boticellis *Den hellige Sebastian*, kapitel for kapitel, et udskifteligt filter, som forelskelsen anskues gennem.

Fortælleren Franziska skriver, som en måde at arbejde med den besættelse, der ikke vil lade hende i fred, både om og til X, i en tekst der, som bogen skrider frem, gradvist tager form. I forsøget på ikke blot at være offer for forelskelsen, men i stedet at bruge den kreativt, bliver hun samtidig til et medium for tvivlen om, hvor hendes eget liv ender og kunsten tager over. Bogen, som samtidig også er den tekst, hovedpersonen fortællingen igennem arbejder på, er mere interesseret i opløsningen af denne grænse, end hvor grænsen går, mere interesseret i X som materiale og anledning, end som egentlig person.

“Jeg dagrømmer om den, som jeg dagrømmer om ham. I dynerne rækker jeg ud efter W.G. Sebalds roman *Austerlitz*. Jeg læser om, hvordan forfatteren Stendhal opdager, at hans minde om en udsigt ikke stammer fra hans egne oplevelser, men fra et billede. På samme måde føler jeg mig fjernet fra, hvad skete mellem X og mig. At min hukommelse har lavet en dobbelteksponering og lagt et andet motiv over det, der foregik. Men hvis “alting gentager sig” i Berlin – hvis de samme situationer viser sig igen – er der måske en chance for at skille landskab og billede ad.”

På sin vis placerer værket sig i forlængelse af Chris Kraus’ *I Love Dick*, Kate Zambrenos *Heroines*, Sheila Heitis *How Should a Person Be?* og Maggie Nelsons *Bluets* – værker, hvis (erotisk) slavebundne fortælleres insisteren på at arbejde med skammen og begæret som legitime positioner underminerer den traditionelle feminine position som det yndige og begærede objekt, der gør sig til for det maskuline blik. Hoppes projekt retter sig imidlertid ikke mod besættelsen som afsæt for en senere selvrealisering og heling. DOCX begiver sig ikke ned på bunden af hverken seksualiteten eller skammen (Hoppes fortæller er hverken så sekretærende eller selvudslettende som sine litterære storesøstre) men portrætterer en fortæller der, med sin kunstforståelse som værn mod den rå tomhed, konstant gør sig til for X, sin forestillede læser.

Hoppe er hverken interesseret i udslettelsen af selvet eller at ødelægge den elskede, men i hvordan besættelsens optiske linse fordrejer oplevelser og tankemønstre ind i narrative meningsdannelser, der kan få én til at ommøblere eller opfinde minder, idet den højnede følelsesmæssige porøsitet lader alt med et ekstra lag mening. Det er narrativet som patologi, forelskelsen som trædom. I bogen opsøger Franziska det Boticelli-maleri, hun tidligere havde set på Gemäldegalerie og som hun følte at genkende X i, men opdager efter to (cirkulære, selvfølgelig) ture rundt i muséets samling, at det hverken hænger der, eller nogensinde har været i samlingen.

Bogen har en nethed i formen og tanken, der inviterer til en diskussion om, hvad det vil sige for en skrift at være generøs. Hoppe er gavmild med at folde de kunstneriske

perspektiver ud for læseren, der er intet koket over hendes skrift, ingen skam over at være forståelig, og kapitlerne er inddelt og navngivet efter det værk eller greb, de hver især udforsker.

Følelsen af det artige og skolede kunne have udmattet fortællingen, før den rigtigt kom i gang, men følger den endnu et lag til oplevelsen: Hvor perspektiverne hos Nelsons fortæller i *Bluets* var et udtryk for utilstrækkelige teknologier – at det forbitrede begær ikke lod sig forstå, at der ikke var nogle opbyggelige oplevelser at hente – udgør de hos Hoppe i højere grad et lukket system, en konstant og selvbevidst poseren for X, som fortælleren ikke kan slippe ud af.

Er skriften hos Hoppe da gaymild? Betragtningerne er unægteligt observante og skarpt foldede ud, men i såvel fortællerens som forfatterens projekt spores der også en modvilje mod de løse ender og det, der ikke betyder. Og selvom følelsen af at blive trukket med af bogens understrøm er overbevisende (jeg læste DOCX i en enkelt omgang), er det svært, ikke også at sidde med det indtryk, at værket i forvejen kender svaret på det spørgsmål, det stiller. At det ikke kun er fortælleren, men også værket, der vægrer sig mod det, det ikke har styr på. Det er en mindre, men væsentlig, anke i en på alle andre måder ærlig og overbevisende bog.

Hvis jeg kunne have ønsket mig en anden ting af den, ville det have været, at den også hengav sig mere til at handle om hvad det vil sige at elske. Dette er ikke en kritik, så meget som en nysgerrighed efter, hvad Hoppe ellers kunne have fået ud af det emne. Men DOCX handler om at se, ikke om at elske, og om hvordan forelskelsen inficerer vores blik, og det gør den fuldstændigt ubesværet, med lige dele skønhed og kløgt.

- Forfatter: Franziska Hoppe
- Titel: DOCX
- Sider: 112
- Pris: 149,95
- Forlag: Korridor
- ISBN: 9788792655691

Nyeste anmeldelser i kategorierne [Roman](#),

- [Tragikomisk selvmordsroman – Auður Ava Ólafsdóttir AR](#) · 23-04-2019
- [Alt for store følelser i en lille piges krop – Andrés Barba SMÅ HENDER](#) · 22-04-2019
- [Klassisk fortælling berøvet både skønhed og klang – Colm Tóibín NAVNENES HUS](#) · 15-04-2019
- [Livet levet forlæns, men læst baglæns – Carl Frode Tiller BEGYNDELSE](#) · 11-02-2019
- [En balance mellem kærlighed og sygdom – Karen Fastrup HUNGERHJERTE](#) · 07-01-2019

Læs også